

Zitting 1976–1977

14 201

Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Deelstaat Noordrijnland-Westfalen betreffende samenwerking bij de stichting en inrichting van een grenspark Maas-Swalm-Nette; Dusseldorp, 30 maart 1976

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 29 oktober 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 november 1976.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 27 oktober 1976

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Nederlandse en de Duitse tekst over te leggen van de op 30 maart 1976 te Dusseldorp tot stand gekomen Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de Regering van de Deelstaat Noordrijnland-Westfalen betreffende samenwerking bij de stichting en inrichting van een grenspark Maas-Swalm-Nette (Trb. 1976, 76).¹

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden

TOELICHTENDE NOTA

1. Inleiding

In het Nederlands-Duitse grensgebied van Maas, Swalm en Nette, een gebied met zowel aan Nederlandse als aan Duitse zijde vergelijkbare landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken, leeft reeds geruime tijd de gedachte om dit grensoverschrijdende parkgebied als eenheid in te richten en te beheren. De oprichting van een dergelijk grenspark wordt gesteund door het Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette en door de Stichting Recreatiegebied Maas. Ook het provinciaal bestuur van Limburg en de regering van de deelstaat Noordrijnland-Westfalen hebben zich ten gunste van een grensoverschrijdend park uitgesproken. Op nationaal niveau staat men in beginsel eveneens positief tegenover het project, zoals blijkt uit het antwoord van 26 juli 1973 van de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening op vragen van het lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal drs. Notenboom (Aanhangsel Handelingen II, nr. 1383, blz. 2771) en uit de brief van de leden van de Tweede Kamer Notenboom, Tuijnman en Albers aan de heren voorzitters van de beide Kamers der Staten-Generaal van 11 juni 1975 inzake nationale parken, nationale landschapsparken en de Relatienota Landbouw en Natuur- en Landschapsbehoud (zie bijl. Hand. II - 13 283, 13 284 en 13 285).

2. Motivering

De instelling van een internationaal grenspark, waarvan in het Duits-Luxemburgse en Duits-Belgische grensgebied reeds voorbeelden aanwezig zijn, beoogt in het algemeen tot uitdrukking te brengen dat er een landschappelijke, cultuurhistorische en veelal ook functionele samenhang bestaat tussen de gebieden aan weerszijden van de grens. Daaraan wordt de gedachte verbonden dat er gezien vanuit deze samenhang behoefte bestaat aan een gemeenschappelijk gericht beleid om het betrokken gebied in zijn hoofdkarakteristiek te bewaren en zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen. Het is vanzelfsprekend, dat binnen een dergelijk beleid plaats is voor alle nuances die uit hoofde van verschillen in methodiek en prioriteit tussen de betrokken staten bestaan.

Het onderhavige grenspark is gesitueerd rondom de Maas in Midden-Limburg en de zijrivieren Swalm, Nette, uitmondend in de Niers, en de Roer. Uitgestrekte natuurgebieden en gebieden met een meer of minder specifiek recreatiekarakter – zoals de Maasplassen in Nederland – vormen integrerende bestanddelen van het park, evenals sommige stedelijke nederzettingen die door hun ligging en/of hun cultuurhistorisch karakter niet uit het geheel weg te denken zijn. Centraal in het op de kaart welke krachtens artikel 1, derde lid, een integrerend deel van de overeenkomst vormt, aangegeven park ligt aan Nederlandse zijde het Meynweggebied, waarvoor aanwijzing als nationaal park in de zin van de Nota Nationale Parken in het voornemen ligt. Verwacht mag worden, dat de instelling van een grenspark voor het ruimere gebied en de aanwijzing van een nationaal park daarbinnen elkaar over en weer positief zullen beïnvloeden.

3. De voorbereiding

Met het voorbereidende werk voor de totstandkoming van een grenspark Maas-Swalm-Nette heeft de Nederlands-Duitse Commissie voor de ruimtelijke ordening zich belast. (Omtrent het tot stand komen van deze Commissie wordt verwezen naar de toelichtende nota bij de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en de regering van de Bondsrepubliek Duitsland inzake samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening welke, eveneens op 30 maart 1976, te Bonn tot stand kwam). Voor

de uitwerking van een concreet voorstel werd door de Subcommissie Zuid van deze Commissie een ad hoc-werkgroep gevormd, waarin de volgende instanties waren vertegenwoordigd:

- aan Nederlandse zijde: de Stichting Recreatiegebied Maas; de Hoofdingenieur-Directeur voor de Landinrichting in de provincie Limburg; het Rijksconsulentschap voor de Openluchtrecreatie in het ressort Zuid; de Inspectie voor de Ruimtelijke Ordening-Zuid; de Provinciale Planologische Dienst in Limburg; het Ministerie van Economische Zaken te 's-Gravenhage;
- aan Duitse zijde: de Kreis Kempen-Krefeld als Geschäftsführung des Naturparkes Schwalm-Nette; de Landesplanungsgemeinschaft Rheinland; de Staatskanzlei/Landesplanungsbehörde Nordrhein-Westfalen; het Ministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Forsten van de deelstaat Noordrijnland-Westfalen; het Ministerie van Binnenlandse zaken te Bonn.

De in artikel 1, tweede lid, vastgestelde begrenzing is in overeenstemming met de overweging dat zo mogelijk aansluiting dient te worden gezocht bij bestaande organisaties en plannen in de sfeer van de met het grenspark beoogde doelstellingen.

Aan Duitse zijde is het Naturpark Schwalm-Nette in zijn geheel in de nieuwe eenheid opgenomen en aan Nederlandse zijde het stadsgewest Roermond, met uitzondering van het ten westen van de Maas gelegen gebied. Deze beide organisatievormen beschikken over ontwikkelingsplannen die specifiek gericht zijn op de natuurlijke, de landschappelijke en de recreatieve waarden van het gebied, hetgeen een vruchtbare samenwerking zal bevorderen.

4. De overeenkomst

Grote waarde moet worden gehecht aan het scheppen van een duurzame overlegsituatie. In de onderhavige overeenkomst, welke de eerste overeenkomst is als bedoeld in artikel 8 van de eerder genoemde Nederlands-Duitse Overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van ruimtelijke ordening, is deze gedachte verankerd in de te vormen Adviescommissie naar het praktijkvoorbeeld van de Duits-Belgische en de Duits-Luxemburgse grensparken. In deze Adviescommissie zullen de meest betrokken partijen aan weerszijden van de grens vertegenwoordigd zijn (artikel 3).

In de overeenkomst is eveneens vastgelegd dat de Partijen zich ertoe verbinden binnen het kader van wat voor hen te eniger tijd wettelijk mogelijk is, de vereiste maatregelen met betrekking tot de ruimtelijke ordening ter weerszijden van de grens, in de Adviescommissie op elkaar af te stemmen (artikel 2). Deze verplichting, overeenkomstig een aanbeveling van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa (Final declaration Parliamentary Assembly 17 september 1975, doc. AS/Coll/Front (75) 10)¹ en conform de reeds in de Benelux getroffen regeling (Beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie inzake de coördinatie van de streek- en gewestplannen in de Benelux-grensgebieden d.d. 13 mei 1974, document M(74)12)¹, moet als uiterst waarde vol worden beschouwd en vormt samen met de instelling van de Adviescommissie de kern van de overeenkomst.

Voor wat het Koninkrijk betreft zal de overeenkomst alleen voor Nederland gelden.

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
J. P. A. Gruijters

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden.